

Maria Kycler

Piąta Ogólnopolska Konferencja Naukowa "Książka, biblioteka, informacja – między podziałami a wspólnotą" (Kielce, 25–26 kwietnia 2016 r.)

Nowa Biblioteka. Usługi, Technologie Informacyjne i Media nr 3 (22), 187-196

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Maria Kycler

Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

**Piąta Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Książka, biblioteka, informacja –
między podziałami a wspólnotą”
(Kielce, 25–26 kwietnia 2016 r.)**

„Książka, biblioteka, informacja – między podziałami a wspólnotą” to tytuł ogólnopolskiej konferencji naukowej, która już po raz piąty została zorganizowana przez Instytut Dziennikarstwa i Informacji na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach (IDiI UJK). Obrady toczyły się w dniach 25–26 kwietnia 2016 r. z udziałem pracowników naukowych i bibliotekarzy, reprezentujących ośrodki akademickie oraz biblioteki z Polski i Ukrainy. Celem spotkania była wymiana doświadczeń i pogłębienie refleksji teoretycznych dotyczących nowych obszarów badawczych w dziedzinie bibliologii i komunikowania społecznego, a także miejsca technologii informacyjnych w procesie upowszechniania kultury. Nad programem merytorycznym konferencji czuwała Rada Programowa, której przewodniczyła Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, a w jej skład weszli: Irena Socha (Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Uniwersytet Śląski), Hanna Tadeusiewicz (Katedra Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej, Uniwersytet Łódzki – KBiIN UŁ), Maria Konopka (em. prof. Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie), Dariusz Kuźmina (Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych, Uniwersytet Warszawski – IINiSB UW), Bogumiła Staniów (Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, Uniwersytet Wrocławski – IINiB UW), Anna Gruca (Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa, Uniwersytet Jagielloński – IINiB UJ), Danuta Hombek (IDiI UJK), Jolanta Dzieniakowska (IDiI UJK) oraz Oleg Leszczak (Instytut Filologii Obcych, UJK). Ze względu na

szerokie spektrum zagadnień podjętych przez uczestników oraz liczbę zakwalifikowanych przez Radę Programową referatów utworzonych zostało pięć sekcji problemowych. Organizacyjną stronę konferencji koordynowała J. Dzieniakowska.

Honorowy patronat nad wydarzeniem objął rektor UJK, Jacek Semaniak, oraz prezydent miasta Kielce, Wojciech Lubawski. Patronat medialny sprawowała Telewizja Polska S.A. Oddział w Kielcach i „Echo Dnia. Gazeta Codzienna”.

Oficjalnego otwarcia konferencji dokonał rektor UJK, J. Semaniak. W krótkim wystąpieniu podkreślił znaczenie i dorobek Instytutu Dziennikarstwa i Informacji, który łączy kształcenie uniwersyteckie z aspektami praktycznymi, sięga do nowych mediów i rozwiązań technologicznych, a także jest nastawiony na współpracę z lokalnymi publikatorami. Wspomniał również o Uniwersyteckim Centrum Medialnym utworzonym na potrzeby studentów dziennikarstwa i komunikacji społecznej oraz słuchaczy innych kierunków, zainteresowanych pracą dziennikarską.

Po powitaniu uczestników i wprowadzeniu w tematykę konferencji dyrektor IDiI, J. Chwastyk-Kowalczyk, oddała prowadzenie sesji plenarnej D. Hombek.

Jako pierwsza głos zabrała Ewa Andrysiak (KBiIN UŁ). W referacie *Kaliskie edycje druków lwowskich. Przyczynek do kontaktów edytorskich w Polsce międzywojennej* na przykładzie dorobku typografów kaliskich ukazała nawiązywanie kontaktów gospodarczych i handlowych w obszarze książki przez instytucje wydawnicze działające do 1918 r. w różnych systemach państwowych. Główne etapy powstawania i rozwoju ukraińskiego księgoznawstwa – w szczególności dorobek Ukraińskiego Księgoznawczego Instytutu Badawczego – omówiła Olga Antonyk (Ukraińska Akademia Druku, Lwów) w wystąpieniu *Współczesne ukraińskie księgoznawstwo: tradycje, wyzwania, dyskusje*. Polski rynek prasowy w kontekście zmian w sektorze tzw. tygodników opinii scharakteryzowała Magdalena Przybysz-Stawska (KBiIN UŁ) w referacie *Między podziałami a wspólnotą: przypadek tygodnika „Do Rzeczy” (2013–2015)*. Kolejne zagadnienie: *Czytelnictwo książek popularnonaukowych w Polsce po roku 1989 (w świetle badań)*, zreferowały B. Staniów i Renata Aleksandrowicz (IINiB UWŕ). Badaczki zwróciły uwagę na dziedziny, tematy i tendencje, jakie wyłoniły się podczas analizy repertuaru czytelniczego dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych.

Po przerwie obrady przebiegały w trzech równoległych sekcjach: I – Biblioteki, II – Prasa, III – Książka.

Obradami sekcji I – Biblioteki – kierowała H. Tadeusiewicz, a otworzył je referat Katarzyny Seroki (IINiSB UW) pt. *Biblioteka Polska w Paryżu (1838–1871) – wizerunek książnicy na łamach prasy emigracyjnej*. Referentka przedstawiła mozaikę opinii ówczesnych emigrantów na temat książnicy. Pozostając w kręgu paryskich bibliotek emigracyjnych, Switłana Krawczenko (Instytut Filologii i Dziennikarstwa Wschodnioeuropejskiego Narodowego Uniwersytetu im. Łesi Ukrainki, Łuck) zaprezenowała temat pt. *Biblioteka jako ośrodek komunikacji kulturowej i konsolidacji na obczyźnie: Polska Biblioteka w Paryżu, Ukraińska Biblioteka imienia Symona Petlury*. W kolejnym wystąpieniu: *Franciszek Pajęczkowski (1905–1970) – historyk teatru, bibliotekarz, po prostu ossolińczyk* Marta Pękalska (Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław), przywołując spuściznę wieloletniego dyrektora Biblioteki Ossolineum we Wrocławiu, przypomniała jego dorobek zawodowy i pasje prywatne. Temat *Bibliotekarze polscy na forum międzynarodowym w latach 1989–2015* zreferowała Magdalena Kwiatkowska (KBiIN UŁ), zwracając uwagę na różnorodność zagadnień podejmowanych przez specjalistów reprezentujących różnego typu biblioteki i stowarzyszenia zawodowe. Po przerwie przewodnictwo obrad przejął Artur Jazdon (Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu), a głos zabrała Małgorzata Kowalska (IINiB UMK), przedstawiając referat *Zarządzanie kapitałem społecznym jako wyzwanie dla bibliotek*. Prelegentka akcentowała konieczność podejmowania przez biblioteki działań podnoszących ich konkurencyjność, takich jak różnicowanie jakości usług czy zacieśnianie współpracy z otoczeniem. Temat *Informacja regionalna w bibliotekach – instytucje, oferta, problemy na przykładzie województwa łódzkiego* podjął Zbigniew Gruszka (KBiIN UŁ), który zanalizował ofertę bibliotek publicznych, biorąc pod uwagę stopień i sposoby realizacji zapotrzebowania czytelniczego na informację regionalną. Wątek działań bibliotek publicznych na rzecz środowisk lokalnych rozwinęła Małgorzata Całka (Biblioteka Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, Kalisz) w wystąpieniu „*Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród...*”, czyli *rola bibliotek publicznych w budowaniu i umacnianiu tożsamości lokalnej w kontekście globalizacji*. Omówiła projekty i programy popularyzujące wiedzę o regionie oraz budujące więzi społeczne między mieszkańcami – „bliższymi” i „dalszymi” sąsiadami. Tematykę grup narodowościowych w kontekście pracy bibliotek podjął także Zdzisław Gębołyś (Katedra Informacji Naukowej i Bibliologii, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy – KINiB UKW). W referacie *Biblioteki mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce. Rozpoznanie wstępne* nakreślił działalność bibliotek i czyteln groma-

dzących oraz upowszechniających język i kulturę mniejszości, a także ich dokonania na polu oświaty i kultury mniejszościowej.

Równolegle toczącymi się obradami w sekcji II – Prasa – kierowała E. Andrysiak (KBiIN UŁ). Sesję otworzyło wystąpienie Magdaleny Dąbrowskiej (Instytut Rusycystyki, Uniwersytet Warszawski) pt. *Tematyka medyczna w czasopismach rosyjskich przełomu XVIII i XIX wieku*. Prelegentka omówiła środowisko oraz tematy poruszane na łamach najstarszych rosyjskich czasopism medycznych, m.in. „Beseduûsie Vraçi” i „Sankt-Petersburgskie Vračebnye Vedomosti” oraz w ówczesnych rosyjskich pismach kobiecych i poradnikowych. Następnie głos zabrał Krzysztof Walczak (IINiB UWŕ), który w referacie *Życie codzienne guberni kaliskiej na łamach „Kaliŕskich Gubernskih Vedomostej”* na postawie analizy zawartości rosyjskiego pisma urzędowego odtworzył wybrane aspekty codzienności społeczeństwa polskiego, niepodjęmowane przez polskie tytuły tamtego okresu. Społeczno-narodową rolę prasy polskiej w okresie międzywojennym na obszarze Górnego Śląska oraz postać ks. Emila Szramka przybliżyła Bogumiła Warzóchowska (Biblioteka Teologiczna, Uniwersytet Śląski w Katowicach) w wystąpieniu *Działalność kulturalno-oświatowa Górnoszlązaków w świetle czasopisma „Głosy z nad Odry” 1918–1924*. J. Dzieniakowska (IDiI UJK) wygłosiła referat *O czasopismach dla nauczycieli według kwartalnika „Szkoła Powszechna” (1920–1928)*. Autorkę szczególnie zainteresowały wszelkiego rodzaju informacje na temat pism pedagogicznych wykorzystywanych do kształcenia, doksztalcenia i samokształcenia nauczycieli – ich cel, częstotliwość ukazywania się i sposób prezentacji. Po przerwie przewodnictwo obrad przejął K. Walczak, a jako pierwszy wystąpił Albert Lewandowski (Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych w Kielcach, Zespół Szkół Zawodowych nr 1 w Kielcach) z referatem pt. *Stan badań nad „Gazetą Kielecką” (1870–1939)*. Prelegent usystematyzował istniejący materiał badawczy oraz określił jego znaczenie i wykorzystanie w rekonstrukcji dziejów gazety. *Tarnowskie czasopisma mniejszości żydowskiej i ich rola w życiu społeczno-kulturalnym miasta w latach 1919–1939* to temat wystąpienia Iwony Gleisner (Gminna Biblioteka Publiczna im. Władysława Stanisława Reymonta w Wierzchosławicach), która nakreśliła przy okazji działalność żydowskich szkół, organizacji kulturalno-oświatowych i charytatywnych międzywojennego Tarnowa. Ostatni referat w tej sekcji w pierwszym dniu obrad, pt. *Problematyka okupacyjna i wizja powojennej Polski w „Dzienniku Polskim” (1940–1945) – piśmie konspiracyjnym Stronnictwa Demokratycznego*, wygłosiła Ewa Fogelzang-Adler (Instytut Politologii, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie). Autorka, charakteryzując tematykę

publikowanych treści, zarekomendowała „Dziennik Polski” jako bogaty materiał źródłowy dla historyków prasy i politologów.

Sekcja III – Książka – obradowała pod przewodnictwem B. Staniów. Pierwszym referentem był Zdzisław Kropidłowski (KINiB UMK), który omówił temat *Tłoczenia w księgach rękopiśmiennych cechów gdańskich* zachowane w Archiwum Państwowym w Gdańsku. Autor przebadiał osiemnastowieczne księgi recesowe, pamiątkowe, rachunkowe oraz kroniki pod kątem wykorzystanych w nich sztychów i zdobień, a także zwrócił uwagę na upodobania estetyczne i bibliofilskie gdańskich rzemieślników. Problematykę edytorstwa i typografii książek z zakresu nauk ścisłych podjął Jacek Rodzeń (IDiI UJK). W wystąpieniu *Funkcje ilustracji naukowej w pierwszych polskich podręcznikach fizyki (XVIII wiek)* poddał analizie historyczno-bibliograficznej zawarty w nich materiał ilustracyjny. Około 200 tomów z zakresu literatury pięknej, historii, historii literatury, sztuki i filozofii scharakteryzowała A. Gruca (IINiB UJ) w pracy *Nowa Biblioteka Uniwersalna (1888–1908) na tle wydawnictw seryjnych Galicji*. Przedmiotem analizy dokonanej przez Monikę Olczak-Kardas (IDiI UJK) była książka *Biblioteka gminna : katalog podstawowy : wskazówki praktyczne : praca zbiorowa* pod redakcją Wandy Dąbrowskiej (Warszawa 1939). Szczegółowe wyniki badania M. Olczak-Kardas zreferowała w wystąpieniu *Katalog czy poradnik? Analiza zawartości katalogu Poradni Bibliotecznej Warszawskiego Koła ZBP w aspekcie przydatności dla bibliotek*. Obrady po przerwie moderowała A. Gruca, a otworzyło je wystąpienie Piotra Nowaka (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) pt. *Druga cenzura wobec życia literackiego w PRL*. Na wybranych przykładach z okresu tzw. odwilży popaździernikowej 1956 r. autor scharakteryzował oddziaływanie perlustracji korespondencji na życie kulturalne w kraju. Adrian Uljasz (Instytut Historii, Uniwersytet Rzeszowski) w wystąpieniu *Reportery z PRL na Dalekim Wschodzie. Paweł Jasienica i Arkady Fiedler* porównał obraz świata przedstawiony w książkowych reportażach podróźniczych: *Kraj nad Jangcy* P. Jasienicy i *Dzikie banany* A. Fiedlera oraz opisał stosunek pisarzy do propagandy obowiązującej w Polsce Ludowej. J. Chwastyk-Kowalczyk (IDiI UJK) w referacie *Książka, która otworzyła puszkę Pandory w polskim Londynie w XXI wieku* przedstawiła okoliczności i reperkusje wydania książki Reginy Wasiak-Taylor pt. *Ojczyzna literatura : o środowisku skupionym wokół Związku Pisarzy na Obczyźnie* (Londyn 2013). Jako ostatni w tej części obrad głos zabrał Andrzej Buck (Wojewódzka i Miejska Biblioteka im. C. Norwida w Zielonej Górze) z referatem pt. *Biblioteka. Literatura. Teatr. Nowy model kształtowania kultury literackiej*. Autor podjął w nim próbę odpowiedzi

na pytanie, czy współczesne społeczeństwo – mobilne i sieciowe – potrzebuje biblioteki jako miejsca oraz jaki ma być jego charakter.

Obrady w każdej sekcji zamykała dyskusja i podsumowanie wystąpień.

Pierwszy dzień konferencji obfitował również w wydarzenia towarzyszące. W przerwie pomiędzy sesjami organizatorzy zaproponowali wizytę w nowym gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej¹. Książnica ta oferuje bezpłatny dostęp do około 600 000 książek i czasopism w wersji drukowanej, w tym w strefie wolnego dostępu do ponad 45 000 książek oraz 1700 tytułów polskich i zagranicznych czasopism naukowych i popularnonaukowych. Użytkownicy mają tam również zapewnioną możliwość korzystania z kilkunastu tysięcy zagranicznych czasopism elektronicznych oraz zasobów Biblioteki Cyfrowej UJK. Podczas zwiedzania gospodarze zaprezentowali ogólnodostępne dla użytkowników strefy otwarte (wydawnictw zwartych, ciągłych i czytelnię pedagogiczną), przedstawili ciekawe zbiory, np. Kolekcję Nordycką, oraz zademonstrowali nowoczesne urządzenia wspierające proces naukowo-dydaktyczny w udostępnianiu zbiorów. Zwiedzający mogli też obejrzeć kolekcję zbiorów specjalnych. Zgodnie z tradycją w Antykwariacie Naukowym im. Andrzeja Metzgera wieczorem wysłuchano koncertu, natomiast spotkanie przy kolacji było okazją do nawiązania bliższych kontaktów, wymiany opinii i doświadczeń.

Obrady drugiego dnia konferencji przebiegały równolegle w czterech sekcjach: I – Biblioteki, II – Prasa, IV – Ruch wydawniczy. Księgarstwo, V – W sieci. Informacja.

Pracami sekcji I – Biblioteki – kierował Z. Gębołyś. Jako pierwsze wystąpiły Agnieszka Kowalczyk i Alicja Potocka (Biblioteka Główna, Politechnika Warszawska) z referatem pt. *Gromadzenie oraz zarządzanie zbiorami zwartymi w wersji papierowej i elektronicznej w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej*. Prelegentki omówiły m.in. narzędzia i procedury wykorzystywane dla efektywnego uzupełniania zbiorów hybrydowych oraz kryteria i warunki zakupu zbiorów elektronicznych w wersji na własność oraz licencji na dostęp. Mariusz Jarocki (IINiB UMK) przedstawił referat pt. *Nowa jakość usług informacyjnych wdrażanych przez biblioteki polskich szkół wyższych jako możliwość zwiększenia ich efektywności w środowisku lokalnym i globalnym*. Narysował w nim kierunki rozwoju usług bibliotecznych, kładąc nacisk na biblioteki cyfrowe i repozytoria uczelniane, systemy agregujące i usługi

¹ Oficjalne otwarcie nowego gmachu biblioteki odbyło się 10 października 2013 r. Na ostatnim piętrze budynku znajduje się Uniwersyteckie Centrum Danych.

kampusowe oraz ich mobilność. Wynikami prac studialnych na temat funkcjonalności księżnic i satysfakcji użytkowników, prowadzonych w bibliotekach w ramach projektu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, podzieliła się Jolanta Sobielga (Biblioteka Główna, Politechnika Świętokrzyska w Kielcach) w wystąpieniu *Badanie efektywności w bibliotekach polskich na podstawie doświadczeń Biblioteki Politechniki Świętokrzyskiej*. Prace sekcji zamknął referat Katarzyny Domańskiej (KINiB UKW) pt. *Public relations w bibliotece naukowej*. Autorka przedstawiła w nim filozofię Web 2.0, jej wpływ na rozwój serwisów społecznościowych oraz całą gamę produktów i działań informacyjnych podejmowanych przez księżnice akademickie.

Obradom sekcji II – Prasa – przewodniczyła J. Chwastyk-Kowalczyk. Pierwszy referat, pt. „*Paideia. Międzynarodowy rocznik pedagogiczny*” jako forum wymiany myśli na temat problemów wychowania i badań edukacyjnych, wygłosiła Maria Kycler (Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego). Autorka zaprezentowała czasopismo oraz nakreśliła rolę redaktora naczelnego, Bogdana Suchodolskiego, w kształtowaniu linii programowej tytułu. Zbigniew Anculewicz (Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, UWM) przedstawił wykład „*Krytyka. Kwartalnik Polityczny*” jako niezależna instytucja życia intelektualnego Polski Ludowej w latach 1978–1989. Scharakteryzował w nim środowisko kwartalnika i sylwetki twórców oraz dyskurs medialny toczony na jego łamach w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych ubiegłego stulecia. Następnie głos zabrała Sylwia Bielawska (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu), która w wystąpieniu „*Kronika Wałbrzyska*” (1979–1999) jako źródło wiedzy o regionie przybliżyła okoliczności powstania tytułu, tematykę publikowanych na jego łamach prac, oraz nawiązała do wydawanej od 2013 r. „*Nowej Kroniki Wałbrzyskiej*”. Jako ostatnia wystąpiła Olga Dąbrowska-Cendrowska (IDIi UJK) z referatem pt. *Magazyny rozrywkowo-plotkarskie na polskim rynku prasowym – rozwój czy kryzys?* Przedmiot jej analizy stanowiła oferta prasy kobiecej – kierowana od 2001 r. do polskich czytelniczek przez koncerny Bauer Media, Burda International, Edipresse Polska – oraz próba odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule.

W sekcji IV – Ruch wydawniczy. Księgarstwo – debatowano w dwóch sesjach, którym przewodniczyli: Z. Kropidłowski oraz M. Konopka. Obrady otworzyło wystąpienie Oksany Karliny (Wschodnioeuropejski Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki, Łuck) pt. *Reglamentacja czytania w Cesarstwie Rosyjskim (XIX – początek XX w.)*. Referentka opisała metody, za pomocą których określano przydatność książek i czasopism, oraz zasady reglamentacji prowadzonej przez

biblioteki, czytelnie dla ludu, hurtownie i księgarnie Imperium Rosyjskiego. Kolejny temat, *Krakowskie kalendarze dla ludu przełomu XIX i XX w.* – głównie wydawnictwa Kaspra Wojnara, Towarzystwa Szkoły Ludowej oraz redakcji pisma „Ojczyzna” – zaprezentowała Aleksandra Lubczyńska (IDiI UJK). Autorka zanalizowała ich treść z uwzględnieniem problematyki zdrowia i higieny na wsi galicyjskiej. W referacie pt. *Z historii żydowskiego drukarstwa i księgarstwa w Nowym Sączu na przełomie XIX i XX wieku* Małgorzata Mirek ukazała losy prowadzonych przez Żydów małych zakładów drukarskich oraz księgarń, a także dzieje ówczesnych bibliotek i czytelników tej mniejszości narodowej. A. Jazdon i Krystyna Jazdon (Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu) wygłosili referat pt. *Ruch wydawniczy w Poznaniu w latach 1915–1918*. Na podstawie przeprowadzonych badań porównawczych przedstawili strukturę tematyczną wydawnictw z czasów I wojny światowej i okresu ją poprzedzającego. Obrady po krótkiej przerwie wznowiła Łarysa Hołowata (Lwowska Narodowa Biblioteka Naukowa Ukrainy im. Wasyla Stefanyka). W wystąpieniu *Wizje Europy w wydawnictwach ukraińskiej emigracji w drugiej połowie lat 40. XX w.* referentka zwróciła uwagę na emocje towarzyszące dyskusji o historycznej i kulturalnej spuściźnie Europy oraz miejscu w niej powojennych uchodźców ukraińskich. Prezentacja pt. *Kolportaż zakładowy i instrukcje „Domu Książki” z lat 1950–1951* Wandy A. Ciszewskiej (IINiB UMK), na podstawie *Instrukcji dla kolporterów „D.K.”*, dotyczyła zasad sprzedaży książek na terenie zakładów pracy, współpracy z placówkami „Domu Książki” oraz poparcia dla tej formy dystrybucji ze strony władz politycznych, organizacji młodzieżowych i związków zawodowych. Nadia Zubko (Ukraińska Akademia Druku, Lwów) w referacie pt. *Podstawowe etapy i specyfika rozwoju rynku książek edukacyjnych na Ukrainie w latach niepodległości (na przykładzie podręczników szkolnych z chemii)* przeprowadziła analizę przekładów książek edukacyjnych, oryginalnych podręczników testowych oraz ich wersji zmienionych i poprawionych, a także podręczników wyłonionych drogą konkursu. Sesję zamknęło wystąpienie Kazimierza Adamczyka (Biblioteka Główna, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) pt. *Wydawnictwa wybranych bibliotek Bydgoszczy II połowy XX i początków XXI wieku*. Autor omówił m.in. bibliografie, prace przeglądowe i analityczne wydane przez biblioteki lub ich dotyczące.

Sekcja V – W sieci. Informacja – obradowała pod kierunkiem P. Nowaka oraz O. Leszczaka. Jako pierwsza wystąpiła Renata Piasicka-Strzelec (IDiI UJK) z referatem pt. *Współczesny rynek agencji*

informacyjnych w Polsce. Nowe zjawiska, wyzwania, zagrożenia. Autorka omówiła tendencje rozwojowe rynku agencji informacyjnych uwidocznione w latach 2014–2016, związane z sytuacją polityczną w Polsce i Rosji. *Wybrane aspekty udostępniania danych badawczych w Internecie przez polskie placówki naukowe* to temat wystąpienia Adama Jachimczyka (IDiI UJK). Badacz skoncentrował się na wszystkich rodzajach danych, m.in. pełnych tekstach dokumentów, metadanych, multimediami udostępnianych przez szkoły wyższe, placówki PAN i instytuty badawcze. Analizy projektów: *Chronicling America, Europeana* i *Polska Federacja Bibliotek Cyfrowych*, dokonał Krzysztof Wasilewski (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim) w referacie pt. *Co biblioteki cyfrowe mogą zaoferować prasoznawcom?* Jurij Zawadzki (Wydawnictwo „Krok”, Tarnopol) w prezentacji *Granica sieci: ukraińskie podłoże dla sieciowej literatury* zastanawiał się nad wzorcami nieliniarnymi i multimedialnymi tekstów literackich oraz nad możliwościami powstania tzw. literatury wirtualnej. Agnieszka Fluda-Krokos (Instytut Nauk o Informacji, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie) podjęła temat pt. *Eklibris w przestrzeni cyfrowej*. Nawiązując do pięćsetlecia polskiego eklibrisu, przedstawiła stan cyfryzacji księgoznaków w bibliotekach i muzeach cyfrowych. Po przerwie sesję otworzyła Natalia Pamuła-Cieślak (IINiB UMK), wygłaszając referat pt. *Zastosowanie metody okulograficznej do badań interfejsów wyszukiwawczych w świetle piśmiennictwa naukowego*. Jako następny wystąpił O. Leszczak (Instytut Filologii Obcych, UJK), który w referacie pt. *Znać i wiedzieć: problem typologizacji informacji w aspekcie kognitywnym i lingwosemiotycznym* przybliżył zagadnienie zastosowania typologii sferycznej. O tym, że znajomość treści utworu nie jest koniecznym warunkiem posługiwania się jego „semantycznie wyprofilowanym” tytułem, przekonywał Arkadiusz Matychowski (UJK) w pracy pt. *Tytuł książki jako specyficzna nazwa własna – biblionim. Biblioteczne i pozabiblioteczne użycie biblionimów*. Sesję zamknął referat Jarosława Czarnoty (UJK) pt. *Przejawy woliwitywnych aktów jako środków wyrażania informacji podmiotowych*.

Dwudniowe obrady zakończyła J. Dzieńniakowska, która podczas wspólnego spotkania uczestników i organizatorów podsumowała debaty, dziękując wszystkim za wkład wniesiony w ich przeprowadzenie, oraz zapowiedziała wydanie materiałów konferencyjnych w postaci recenzowanej publikacji.

Reasumując, piąte spotkanie w cyklu „Książka, biblioteka, informacja – między podziałami a wspólnotą” należy uznać za wartościowe

i udane. Liczny udział prelegentów z kraju i zagranicy², ciekawe referaty, różnorodność zagadnień związanych z dawną i współczesną książką, prasą, informacją oraz bibliotekami i ruchem wydawniczym – umożliwiły naukową wymianę myśli i doświadczeń, a także znalazły swój wyraz w dyskusjach i rozmowach kularowych. Dobra atmosfera obrad, wysoki poziom merytoryczny i organizacyjny to niezaprzeczalne atuty kieleckich spotkań. Należy mieć nadzieję, że Instytut Dziennikarstwa i Informacji Uniwersytetu Jana Kochanowskiego będzie je kontynuował.

² Wygłoszono 53 referaty. Z przyczyn losowych w obradach konferencji nie uczestniczyły 4 referentki, które jednak nadesłały teksty swych wystąpień.